

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู จำนวน 343 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจากผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีผลการประเมินตัวชี้วัดตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับดีขึ้นไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ บทบาทผู้วางแผนและจัดองค์การ รองลงมา คือ บทบาทผู้ชี้แนะ และ ด้านที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ บทบาทผู้จัดการทรัพยากร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1.1 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ชี้แนะ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แนะ สั่งการครู และบุคลากรให้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปลุกฝังความสามัคคีของทุกคนในสถานศึกษาให้ปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และข้อที่มี

ระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับบทบาทที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

1.2 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้วางแผนและจัดองค์การ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปรับโครงสร้างระบบและการปฏิบัติการให้ตอบสนองวิสัยทัศน์และภารกิจของโรงเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาตัดสินใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในระยะยาวของโรงเรียน และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดความจำเป็นก่อนหลังในการจัดสรรทรัพยากร

1.3 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ประสานงาน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาติดต่อสร้างความสัมพันธ์และการสื่อสารจากภายในและภายนอกโรงเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแทนกลุ่มรับผิดชอบและสนับสนุนผู้ร่วมงาน ในการประสานงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานทุก ๆ ฝ่าย

1.4 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการทรัพยากร โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์เพียงพอในการดำเนินงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรบริการต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

1.5 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้แก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษา โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการรวมพลังให้กับ ครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อต่อสู้กับวิกฤตการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ให้ผ่านพ้นไปด้วยดี รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับงาน วิเคราะห์ปัญหาตามช่วงเวลาอย่างมีระบบ และ ข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาค้นหาสาเหตุและวิธีการในการแก้ไขปัญหา

1.6 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยเหลือ สนับสนุนบุคลากรในการทำงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมแรงให้แก่บุคลากรในการทำงาน และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงบันดาลใจ ให้แก่บุคลากรในการทำงาน ให้เกิดความภาคภูมิใจ

1.7 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้พัฒนา โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ ครู และบุคลากรมีการพัฒนาตนเอง รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ใน การทำงาน และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่ง ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์อยู่เสมอ

1.8 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้สร้างเครือข่าย โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนในการสร้างเครือข่าย รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการ และข้อที่มีระดับการปฏิบัติ ต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.9 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการปัญหาความขัดแย้งและสร้างทีมงาน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาริเริ่มกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสร้างเอกลักษณ์การทำงานเป็นทีมใน โรงเรียน และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูและบุคลากรอภิปราย เกี่ยวกับความสำเร็จ ปัญหา และสิ่งที่เกี่ยวข้อง

2. ผลการนำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ประกอบด้วย 1) ผลการสร้าง แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) ผลการประเมินความ เหมาะสม และ ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการสร้างแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในขั้นตอนที่ 1 แต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับ มาสร้างเป็นแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ดังนี้

บทบาทผู้จัดการทรัพยากร

รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรบริการต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพียงพอในการดำเนินงาน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรบุคลากรเพียงพอในการดำเนินงาน

แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการทรัพยากร ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรบริการต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างเท่าเทียมและเพียงพอ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี เพื่อจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างเพียงพอในการดำเนินงานแต่ละปี
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจความต้องการอัตรากำลังครูตามความต้องการของสถานศึกษาและประสานขออัตรากำลังจากสำนักเขตพื้นที่

บทบาทผู้แก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษา

รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาค้นหาสาเหตุและวิธีการในการแก้ปัญหา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาในการทำงาน
3. ผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบในการปฏิบัติการแก้ปัญหาที่สำคัญ หรือไม่ได้คาดไว้

แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้แก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษา ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสอบถามถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และระดมสมองหาทางออกร่วมกัน แก้ปัญหาอย่างเหมาะสม
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหการทำงานของคนอย่างเป็นกันเอง

3. ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความรับผิดชอบในปัญหาที่ไม่คาดคิดและหาวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

บทบาทผู้กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ

รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรในการทำงานให้เกิดความภาคภูมิใจ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานให้เป็นไปในทางที่ก่อให้เกิดการพัฒนาแก่สถานศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคนิคในการกระตุ้นบุคลากรให้ดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน

แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดระบบการพิจารณาความดีความชอบให้เป็นที่ยอมรับและเข้าใจชัดเจน เป็นขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรในการทำงานให้เกิดความภาคภูมิใจ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา ได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานให้เป็นไปในทางที่ก่อให้เกิดการพัฒนาแก่สถานศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษามอบรางวัล เช่น เกียรติบัตร หรือ โล่รางวัล ให้กับครูที่มีผลงานดีเด่น เป็นการกระตุ้นให้ครูดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทผู้ประสานงาน

รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานทุก ๆ ฝ่าย

2. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ประสานงาน ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานทุก ๆ ฝ่าย
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมวางแผน ตัดสินใจ ดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสถานศึกษาอื่น หน่วยงานอื่น และ ชุมชนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

บทบาทผู้สร้างเครือข่าย

รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษากับ ชุมชน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมในการประชุมหรืองานสังคมต่าง ๆ ในการสร้างเครือข่าย
3. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบ ของคณะกรรมการ

แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้สร้างเครือข่าย ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษากับ ชุมชนอยู่เสมอ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมในการประชุมหรืองานสังคมต่าง ๆ ในการสร้างเครือข่าย อยู่เสมอ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูป ของคณะกรรมการสถานศึกษา

บทบาทผู้จัดการปัญหาความขัดแย้งและสร้างทีมงาน

รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูและบุคลากรอภิปรายเกี่ยวกับความสำเร็จ ปัญหา และสิ่ง ที่เกี่ยวข้อง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำเร็จของครูและบุคลากรในสถานศึกษาโดย ผ่านการชมเชย
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการแก้ไข ความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการปัญหาความขัดแย้งและสร้าง ทีมงาน ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิด โอกาสให้ครูและบุคลากรอภิปรายเกี่ยวกับความสำเร็จ ปัญหา และสิ่งที่เกี่ยวข้อง
2. ผู้บริหารสถานศึกษากล่าวคำชมเชยต่อความสำเร็จของครูและบุคลากรในสถานศึกษา อยู่เสมอ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาแก้ไขความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์โดยประชุมทั้งสองฝ่าย เพื่อหา วัตถุประสงค์ของปัญหาและถกวิธีแก้ปัญหา

บทบาทผู้พัฒนา

รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์อยู่เสมอ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเกิดทักษะในการทำงาน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพให้ครูและบุคลากร

แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้พัฒนา ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาริเริ่มนำนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในสถานศึกษา ทั้งด้านการ บริหาร และด้านการจัดการเรียนรู้ สร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์อยู่เสมอ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดทักษะใน การทำงานอยู่เสมอ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้เข้ารับการอบรมพัฒนา การจัดทำ ผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

บทบาทผู้ชี้แนะ

รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับบทบาทที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำครู และบุคลากรเพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน
3. ผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง

แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ชี้แนะ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกทำกิจกรรมโดยคำนึงถึงบทบาทและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำครูและบุคลากรเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงถึงความทุ่มเท รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง เพื่อให้ครูได้เห็นเป็นตัวอย่าง

บทบาทผู้วางแผนและจัดองค์การ

รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดความจำเป็นก่อนหลังในการจัดสรรทรัพยากร
2. ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผน กำหนดนโยบาย ทิศทางของสถานศึกษา
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการพัฒนาความร่วมมือการในการเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ด้านบทบาทผู้วางแผนและจัดองค์การ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความสำคัญของทรัพยากรก่อนจัดสรรทรัพยากรตามความต้องการจำเป็น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบาย ทิศทางของสถานศึกษาร่วมกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานเป็นทีมซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวม มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูงสุด คือ บทบาทผู้กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ รองลงมา คือ บทบาทผู้พัฒนา และด้านที่มีระดับความเหมาะสมต่ำสุด คือ บทบาทผู้ชี้แนะ โดยทั้ง 27 รายการปฏิบัติ มีระดับความเหมาะสม และระดับความเป็นไปได้ มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ค่าเฉลี่ย 3.50 ทุกรายการปฏิบัติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.2.1 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการทรัพยากร โดยรวม มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม

และความเป็นไปได้สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรบริการต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างเท่าเทียม และเพียงพอ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี เพื่อจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างเพียงพอในการดำเนินงานแต่ละปี และข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจความต้องการอัตรากำลังครูตามความต้องการของสถานศึกษาและประสานขออัตรากำลังจากสำนักเขตพื้นที่

2.2.2 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้แก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษา โดยรวม มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความรับผิดชอบในปัญหาที่ไม่คาดคิดและหาวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสอบถามถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และระดมสมองหาทางออกร่วมกัน แก้ปัญหาอย่างเหมาะสม และข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาคำปรึกษาของครูอย่างเป็นกันเอง

2.2.3 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ โดยรวม มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามอบรางวัล เช่น เกียรติบัตร หรือ โล่รางวัล ให้กับครูที่มีผลงานดีเด่น เป็นการกระตุ้นให้ครูดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา ได้รับการอบรม เพื่อพัฒนาตนเอง เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ก่อให้เกิดการพัฒนาแก่สถานศึกษา และ ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดระบบการพิจารณาความดีความชอบให้เป็นที่ยอมรับและเข้าใจชัดเจน เป็นขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรในการทำงานให้เกิดความภาคภูมิใจ

2.2.4 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ประสานงาน โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู ได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมวางแผน ตัดสินใจ ดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุม เพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานทุก ๆ ฝ่าย และ

ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสถานศึกษาอื่น หน่วยงานอื่นและชุมชนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

2.2.5 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้สร้างเครือข่าย โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอยู่เสมอ และข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมในการประชุมหรืองานสังคมต่าง ๆ ในการสร้างเครือข่ายอยู่เสมอ

2.2.6 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการปัญหา ความขัดแย้งและสร้างทีมงาน โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแก้ความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์โดยประชุมทั้งสองฝ่ายเพื่อหาวัตถุประสงค์ของปัญหาและถกวิธีแก้ปัญหา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษากล่าวคำชมเชยต่อความสำเร็จของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอยู่เสมอ และ ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรอภิปรายเกี่ยวกับความสำเร็จ ปัญหา และสิ่งที่เกี่ยวข้อง

2.2.7 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้พัฒนา โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดทักษะในการทำงานอยู่เสมอ และ ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาริเริ่มนำนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหาร และด้านการจัดการเรียนรู้ สร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์อยู่เสมอ

2.2.8 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ชี้แนะ โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความ

เป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงถึงความทุ่มเทรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง เพื่อให้ครูได้เห็นเป็นตัวอย่าง รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำครูและบุคลากรเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ และข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกทำกิจกรรมโดยคำนึงถึงบทบาทและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

2.2.9 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้วางแผนและจัดองค์การ โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานเป็นทีมซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความสำคัญของทรัพยากร ก่อนจัดสรรทรัพยากร และข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมเพื่อเปิด โอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบาย ทิศทางของสถานศึกษาร่วมกัน

อภิปรายผล

1. บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1.1 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ชี้แนะ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกานต์ โสมราช (2558, หน้า 116) เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บทบาทผู้ชี้แนะ มีความสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการแสดงบทบาทการชี้แนะ สั่งการครู และบุคลากรให้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง ปลุกฝังความสามัคคีของทุกคนในสถานศึกษาให้ปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้คำแนะนำครูและบุคลากรเพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน และทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับบทบาทที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

1.2 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้วางแผนและจัดองค์การ โดยรวม มีการปฏิบัติ

อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ เนเซวิช (Knezevich, 1984) (อ้างถึงใน ฮาบีบ๊ะ อาเดมะ, 2557, หน้า 25) กล่าวว่า บทบาทเป็นนักวางแผน (Planner) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต เตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผน ส่วนบทบาทเป็นผู้จัดการองค์กร (Organizer) ผู้บริหารจำเป็นต้องออกแบบงาน และกำหนดโครงสร้างขององค์กรขึ้นใหม่ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเข้าใจพลวัตขององค์กร และพฤติกรรมขององค์กรด้วย

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผน เพราะการวางแผนเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการบริหาร ดังนั้นบทบาทเป็นนักวางแผน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต เตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผน ส่วนบทบาทเป็นผู้จัดการองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องออกแบบงาน และกำหนดโครงสร้างของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งด้วย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจพลวัตขององค์กร และพฤติกรรมขององค์กรด้วย

1.3 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ประสานงาน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภา ลอเอี่ยม (2552, หน้า 55) เรื่อง การศึกษาอิทธิพลของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่มีต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า บทบาทการเป็นผู้ประสานงานผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บทบาทผู้ประสานงานของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประสานงาน เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับบุคลากร ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและความเข้าใจอันดีต่อกันในหมู่คณะ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาข้อข้องใจของบุคลากร นอกจากนี้เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทการประสานงานที่ดีแล้ว ยังส่งผลให้ผู้ร่วมงานเกิดและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้งานบรรลุตามเป้าหมายขององค์กรได้ด้วยดี

1.4 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการทรัพยากร โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุทธา จักคาม (2555, หน้า 78) เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทในการจัดหา

ทรัพยากร การผลิตวัสดุอุปกรณ์ เพื่อการเรียนการสอนของภูมิภาคท้องถิ่นอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บทบาทผู้จัดการทรัพยากรเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่มีความสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสรรได้อย่างเหมาะสม แต่ทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละสถานศึกษามักมีจำกัด โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ เช่น ด้านการเงิน และงบประมาณ สามารถในการบริหารวัสดุ ครุภัณฑ์ การก่อสร้าง การบำรุงรักษา ตลอดจนการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกด้วย

1.5 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้แก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษา โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกานต์ โสมราช (2558, หน้า 102) เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติตามบทบาทใช้ความรู้และประสบการณ์แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้งที่ อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เมื่อเกิดปัญหาระหว่างการทำงานของบุคลากร ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการแสดงบทบาทผู้แก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษา โดยทำหน้าที่ตอบสนองแก่บุคลากรก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดผลกระทบ สนับสนุนให้มีคำแนะนำที่ดีอันก่อให้เกิดการปรับปรุง มีการสนับสนุนให้มีการร่วมการตัดสินใจ ระดมความคิดและคำแนะนำจากหลาย ๆ ฝ่ายเพื่อการตัดสินใจ

1.6 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกานต์ โสมราช (2558, หน้า 102) เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติตามบทบาทการสร้างแรงกระตุ้นให้ครูเกิดความสนใจใฝ่หาความรู้และพัฒนาตนเองทางวิชาการ และการส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของบุคลากรที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการจูงใจ กระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงาน มีสิทธิที่จะเสนอแนวความคิด ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักดึงศักยภาพของบุคลากร และ

พัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถมากขึ้นจนสามารถทำงานหลายด้านแทนผู้บริหารได้ โรงเรียนจะพัฒนาไปได้ดีก็ต้องมีผู้นำที่ดี รู้จักวางแผนและตัดสินใจ ซึ่งจะมีผลต่อขวัญกำลังใจของครูผู้สอน

1.7 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้พัฒนา โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกานต์ โสมราช (2558, หน้า 102) เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติตามบทบาทการพัฒนาตนเองและบุคลากร เพื่อพร้อมรับองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาและให้คำสั่งสอน ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำงาน ส่งเสริมให้บุคลากรเกิดทักษะ พัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ

1.8 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้สร้างเครือข่าย โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ พิชากพ พันธุ์แพ (2554, หน้า 117) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างเครือข่าย มีการพบปะสังสรรค์แบบไม่เป็นทางการ พัฒนาความสัมพันธ์กับบุคคลผู้ซึ่งจะให้ข้อมูลและการสนับสนุน อย่างต่อเนื่องไม่ขาดตอน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนในการสร้างเครือข่ายเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และเข้าร่วมในการประชุมหรืองานสังคมต่าง ๆ ในการสร้างเครือข่าย จะทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.9 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการปัญหาความขัดแย้งและสร้างทีมงาน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ภูสมทิ (2559, หน้า 48) เรื่อง การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า บทบาทภาวะผู้นำในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการทำงานร่วมกัน ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่แทบจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการแก้ไขความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสร้างเอกลักษณ์การทำงานเป็นทีมในโรงเรียน จะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษามีความราบรื่นมากขึ้น

2. แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการทรัพยากร โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรบริการต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างเท่าเทียม และเพียงพอ สอดคล้องกับแนวคิดของ สัมมา รัตนีย์ (2553, หน้า 29) กล่าวว่า ผู้บริหารทำหน้าที่ควบคุมจัดสรรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ และเวลาให้มีความเหมาะสมกับแต่ละภารกิจ นอกจากนี้ควรจัดสรรบริการต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างเพียงพอเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีหน้าที่อำนวยความสะดวก และจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ จัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา และจัดสรรบริการต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้แก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษา โดยรวม มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความรับผิดชอบในปัญหาที่ไม่คาดคิดและหาวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมหมาย อ่าดอนกอย (2556, หน้า 6) กล่าวว่า การแก้ปัญหา (Problem solving) ผู้บริหารต้องนำยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม และเหตุการณ์มาใช้เป็นฐานในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในองค์กร ผู้บริหารควรหาวิธีการแก้ปัญหาโดยศึกษาในรายละเอียดของเหตุการณ์ มีการทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ มีการแก้ไขปัญหาด้วยนวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารสถานศึกษามักมีปัญหาก่อเกิดขึ้นเสมอ โดยอาจเป็นปัญหาที่ไม่คาดคิด ดังนั้นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำและแสดงความรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งหาวิธีแก้ไขที่เหมาะสมด้วย

2.3 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ โดยรวม มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามอบรางวัล เช่น เกียรติบัตร หรือ โล่

รางวัล ให้กับครูที่มีผลงานดีเด่น เป็นการกระตุ้นให้ครูดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา วงษ์เมืองแก่น (2558, หน้า 36) กล่าวว่า การสร้างแรงจูงใจ เป็นหน้าที่อันสำคัญอีกประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่ว ๆ ไปในสังคมให้ความสำคัญยกย่องชมเชย แสดงความชื่นชมยินดีในผลงาน และความสามารถเมื่อทำงานบรรลุผล การมอบรางวัลจะเป็นสิ่งที่สร้างความประทับใจ ทำให้พนักงานนั้นเกิดความภาคภูมิใจมีกำลังใจมีผลในการกระตุ้นจูงใจให้ทำงานได้ดียิ่งขึ้น

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในบทบาทผู้กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู การให้รางวัลกับครูที่มีผลงานดีเด่นจะทำให้ครูเกิดความภาคภูมิใจในงานที่ตนทำ และในขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูคนอื่น ๆ ด้วย

2.4 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ประสานงาน โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมวางแผนตัดสินใจ ดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา ศรีมาวงษ์(2556, หน้า 62) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ประสานงานที่ดี ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการกระตุ้นให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผนดำเนินงาน เพื่อความเข้าใจที่ดีต่อกันและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานทุก ๆ ฝ่าย

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแทนกลุ่ม รับผิดชอบและสนับสนุนผู้ร่วมงานในการประสานงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คิดต่อสร้างความสัมพันธ์และการสื่อสารภายในและภายนอกสถานศึกษา สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา จึงควรเปิด โอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม

2.5 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้สร้างเครือข่าย โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซอพี ราชะ (2560, หน้า 114) เรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์กับครูและชุมชนมากขึ้น

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายกับชุมชน มีการพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และเข้าร่วมในการประชุมหรืองานสังคมต่าง ๆ ในชุมชนด้วย เพราะชุมชนมีความสัมพันธ์มากในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ทั้งในแง่ของการระดมทรัพยากรต่าง เช่น บุคลากร หรืองบประมาณ

2.6 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการปัญหาความขัดแย้งและสร้างทีมงาน โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแก้ไขความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์โดยประชุมทั้งสองฝ่ายเพื่อหาวัตถุประสงค์ของปัญหาและถว้แก้ปัญห สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิชาภพ พันธุ์แพ (2554, หน้า 117) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดปัญหาข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมการประสานงาน การทำงานเป็นทีม และสร้างเอกลักษณ์ในหน่วยงาน บทบาทของผู้นำในฐานะเป็นผู้จัดการความขัดแย้ง ความยุ่งยากที่อาจจะเกิดขึ้นในองค์กรโดยเจรจาไกล่เกลี่ย ต่อดอง ตลอดจนการให้คำแนะนำที่เหมาะสม

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาควกรการใช้ภาวะผู้นำที่ดีของผู้บริหารที่พยายามหาวิถีทางที่จะคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งนั้น ๆ ให้ลดน้อยลง หรือให้หมดไป โดยกระบวนการตัดสินใจที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด เพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรเลือกใช้เทคนิคการตัดสินใจที่เป็นระบบ เพราะจะนำไปสู่การวิเคราะห์หาวิธีดำเนินการ หรือหาทางเลือกที่เป็นไปได้มากที่สุดซึ่งจะทำให้เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไข้ปัญหาให้ได้ผลที่ต้องการสูงสุด

2.7 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้พัฒนา โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระ รุญเจริญ (อ้างถึงใน ขวัญจิต เปี่ยมปราณี, 2559, หน้า 20) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมเข้าร่วมประชุมสัมมนา และไปทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ความเจริญก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลง

ของโลก และเพื่อนำมาประยุกต์และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นรวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาแห่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ดังนั้นการพัฒนาครูจึงเหมือนการพัฒนาสถานศึกษา และผู้เรียนไปด้วย ดังนั้นการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง

2.8 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ชี้แนะ โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงถึงความทุ่มเทรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง เพื่อให้ครูได้เห็นเป็นตัวอย่าง สอดคล้องกับแนวคิดของ ยงยุทธ เกษสาคร (2552, หน้า 56) กล่าวว่า บุคคลที่มีภาวะผู้นำจะสามารถชักจูง ชี้นำ สั่งการ มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ขณะเดียวกันผู้นำก็ต้องสามารถทำให้สมาชิกในองค์กรเกิดความพึงพอใจในงานที่ทำ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเทในการทำงานสามารถทำให้ครูเห็นเป็นตัวอย่างที่ดี เป็นการชี้นำให้ครูทำตาม บทบาทผู้ชี้แนะย่อมเป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพลและบทบาทเหนือกลุ่ม จนสามารถที่จะจูงใจชักนำหรือชี้นำให้สมาชิกของกลุ่มรวมพลังเพื่อปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ของกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

2.9 แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้วางแผนและจัดองค์การ โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานเป็นทีมซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ จรัส อติวิทยากรณ์ (2554, หน้า 317) กล่าวว่า บทบาทของผู้นำทางการศึกษาจะต้องวางแผนงานเกี่ยวกับบุคคล ที่จะต้องทำงานร่วมกับบุคลากรทุก ๆ ฝ่าย โดย เนเชวิช (Knezevich, 1984) (อ้างถึงใน ฮาบีบ๊ะ อาเดมะ, 2557, หน้า 25) กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องออกแบบงาน และกำหนดโครงสร้างขององค์กรขึ้นใหม่

ทั้งนี้เนื่องมาจาก การกำหนดโครงสร้างใหม่ที่เน้นการทำงานเป็นทีม จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะการทำงานเป็นทีม คือ ความพยายามร่วมกันของกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันหรือเพื่อให้งานเสร็จสิ้นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์หัตถบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีดังนี้

1.1.1 จากการวิเคราะห์หัตถบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ชี้นำ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับบทบาทที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรประพฤติ ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่น่าเคารพ ศรัทธา และมีทักษะการบริหารสถานศึกษาที่ดี

1.1.2 จากการวิเคราะห์หัตถบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้วางแผนและจัดองค์การ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดความจำเป็นก่อนหลังในการจัดสรรทรัพยากร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรหาข้อมูลก่อนการจัดสรรทรัพยากร โดยการสอบถามครูซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรง ว่าครูมีความจำเป็นต้องใช้อะไรบ้าง แล้วพิจารณาความจำเป็นก่อนหลัง

1.1.3 จากการวิเคราะห์หัตถบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ประสานงาน พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานทุก ๆ ฝ่าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดให้สถานศึกษา โดยการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ร่วมกันอยู่เสมอ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการร่วมมืออันดีของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

1.1.4 จากการวิเคราะห์หัตถบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการทรัพยากร พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรบริการต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรบริการให้แก่บุคลากรอย่างเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จำเป็น และงบประมาณที่เพียงพอ

1.1.5 จากการวิเคราะห์หัตถบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้แก้ไขปัญหาและ

ให้คำปรึกษา พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาค้นหาสาเหตุและวิธีการในการแก้ไขปัญหา ดังนั้น เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้สติในการตัดสินใจ ต้องสอบถาม หรือไมก็ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาสอบสวน แล้วหาข้อตกลงร่วมกัน

1.1.6 จากการวิเคราะห์ห้บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรในการทำงาน ให้เกิดความภาคภูมิใจ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับครูเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และเมื่อครูประสบความสำเร็จในงานที่มอบหมายให้ ควรให้รางวัลโดยการกล่าวชมเชยในที่ประชุม และควรให้ความไว้วางใจในการปฏิบัติสำคัญ ๆ ของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ก็เป็นการสร้างแรงบันดาลใจอีกทางหนึ่ง

1.1.7 จากการวิเคราะห์ห้บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้พัฒนา พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์อยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดรับข่าวสารอยู่เสมอ และควรหาความรู้แบบใหม่ ๆ อาจด้วยวิธีการเข้าอบรมสัมมนาตามความเหมาะสม แล้วนำสิ่งเหล่านั้นมาปรับใช้ในสถานศึกษา

1.1.8 จากการวิเคราะห์ห้บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้สร้างเครือข่าย พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับชุมชน เพราะชุมชนเป็นแหล่งข้อมูล แหล่งทรัพยากรที่สำคัญที่สามารถเข้ามาจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.1.9 จากการวิเคราะห์ห้บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการปัญหา ความขัดแย้งและสร้างทีมงาน พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูและบุคลากรอภิปรายเกี่ยวกับความสำเร็จ ปัญหา และสิ่งที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น โดยเมื่อมีการมอบหมายงานก็ควรเปิดโอกาสให้ครูได้อภิปรายเกี่ยวกับความสำเร็จ ปัญหา ของงานที่ได้มอบหมายด้วย และช่วยกันแก้ไขปรับปรุง

1.2 ข้อเสนอแนะจากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีดังนี้

1.2.1 จากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการทรัพยากร พบว่า ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรบริการต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างเท่าเทียม และเพียงพอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตน โดย จัดสรรบริการให้แก่บุคลากรอย่างเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์ที่จำเป็นต้องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จำเป็น และควรจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

1.2.2 จากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้แก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษา พบว่า ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา แสดงความรับผิดชอบในปัญหาที่ไม่คาดคิดและหาวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตน โดย เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบในปัญหาที่ไม่คาดคิด และหาวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

1.2.3 จากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามอบรางวัล เช่น เกียรติบัตร หรือ โล่รางวัล ให้กับครูที่มีผลงานดีเด่น เป็นการกระตุ้นให้ครูดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตน โดยมอบรางวัล เช่น เกียรติบัตร หรือ โล่รางวัล ให้กับครูที่มีผลงานดีเด่น เป็นการให้ขวัญกำลังใจกับครูที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ

1.2.4 จากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ประสานงาน พบว่า ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมวางแผนตัดสินใจ ดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตน โดยเมื่อมีการประชุมทุกครั้งควรเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมวางแผน ตัดสินใจ ดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วย

1.2.5 จากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้สร้างเครือข่าย พบว่า ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งต้องทำในเชิงปฏิบัติด้วย

1.2.6 จากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้จัดการปัญหาความขัดแย้งและสร้างทีมงาน พบว่า ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแก้ไขความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์โดยประชุมทั้งสองฝ่ายเพื่อหาวัตถุประสงค์ของปัญหาและถกวิธีแก้ปัญหา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตนโดย เมื่อมีปัญหาในการดำเนินงานผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทการแก้ไขความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์โดยประชุมทั้งสองฝ่ายเพื่อหาวัตถุประสงค์ของปัญหาและถกวิธีแก้ปัญหา

1.2.7 จากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้พัฒนา พบว่า ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ได้เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตนโดยส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ได้เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

1.2.8 จากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้ชี้แนะ พบว่า ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงถึงความทุ่มเทรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง เพื่อให้ครูได้เห็นเป็นตัวอย่าง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตน โดยแสดงถึงความทุ่มเทรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง เพื่อให้ครูได้เห็นเป็นตัวอย่าง

1.2.9 จากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านบทบาทผู้วางแผนและจัดองค์การ พบว่า ข้อที่มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานเป็นทีมซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตน โดยส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานเป็นทีมซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา